

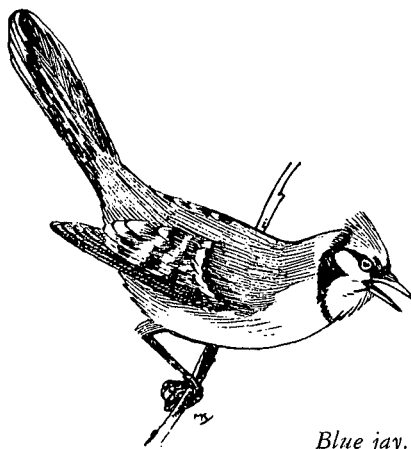
Dr. H. E. Steutel

Achter de in dit artikel vermelde Amerikaanse vogel- en plantennamen staat een nummer, waaronder men de latijnse naam in de desbetreffende lijst (blz. 164) vindt.

Natuur in Noord-Amerika

Het vliegtuig nam ons zeven uren mee. Diep onder ons waren Schotland, dan een eindeloze oceaan en tenslotte New Foundland en Nova Scotia langzaam voorbij gegleden, vrij goed zichtbaar maar vanuit die enorme hoogte van 10 km toch wat irreëel. Eindelijk Kennedy-airport en onze familie, daarna vier uur met de auto, wij gespist op de eerste indrukken van dat andere werelddeel. Eerst langs de rand van Brooklyn en dan over de nieuwe imposante Verrazano-brug die de mond van de Hudson overspant, met van de brug even een glimp van New Yorks befaamde skyline en verder langs eindeloze en ongetelde veelbaanse autowegen tot we komen op de New Jersey-turnpike, de grote tolgeweg naar Philadelphia. Intussen begint de aprildag donker te worden en als we niet ver van Philadelphia de grote weg verlaten, zien we van landelijk Zuid-New Jersey niet veel meer. En dan zijn we voor het huis dat ons gastvrij gaat opnemen, iets hoog gelegen aan de weg van Salem naar Bridgeton, helemaal tussen de grote bomen met slechts een enkel buurhuis.

De volgende morgen vroeg wakker. Het is maar pas helemaal licht en een veelstemmig vogelkoor met eigenlijk geen enkel bekend geluid wekt direct grote verwachtingen. Ik kijk het bos in achter het huis

Blue jay.

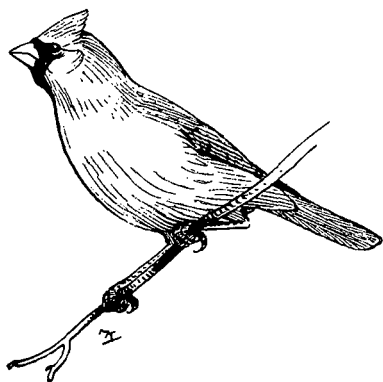
en het eerste wat ik zie is vlakbij een blue jay, de Amerikaanse Vlaamse gaai¹⁾, iets kleiner dan de Europese en zonder het wijnrood, doch wel de typische wit en blauw-combinaties.

Een half uurtje later maak ik mijn eerste ontdekkingstocht en merk dadelijk dat we het niet beter hadden kunnen treffen: naast het huis bos met veel verwaarloosde bomen. Door dat bos loopt een beekdal. Het beekje loopt aan de overkant van de weg in een flink bosmeer uit. Het bos wisselt af met terreinen van boomkwekerijen met op een paar grote borden langs de

weg de namen van de eigenaars, nogal nederlands toevallig: Olieman en De Wilde. Maar de vogels zijn, behalve wat mus-sen en spreeuwen, helemaal niet nederlands en geven mij pas goed het gevoel dat ik wat dat aangaat in een vreemde wereld ben.

Natuurlijk had ik mij op de ontmoeting voorbereid, vooral met het mooie boekje 'Birds of North America' (Golden Press New York).

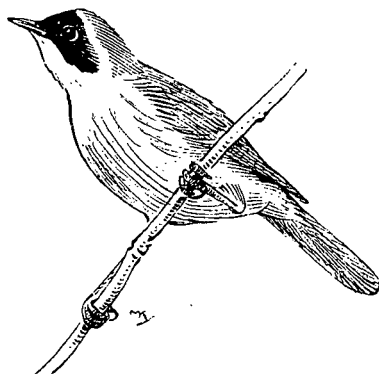
Wat zag en hoorde ik veel die morgen. Allereerst was het er een spechten-dorado. Het gesnor en gehamer was niet van de lucht. Vier soorten bleken geregeld om het huis te zwerven. Een vijfde soort zag ik later, wat meer naar het zuiden.

Kardinaal.

Hoewel ik wist dat de kardinaal²⁾ een algemene vogel was, werd ik toch die eerste morgen verrast door de kleuren-pracht toen een groepje van die vogels bij mijn nadering plots uit elkaar stoof. Ook zag ik al direct mijn eerste wood-warblers. Deze kleine zangvogels vormen een bijzonder aantrekkelijke groep en ieder die op de dubbele bladzij van mijn vogelboek de 50 kleurige, scherp getekende en gevarieerde kopjes naast elkaar ziet staan, zal benieuwd zijn er een aantal van te ontmoeten. Nu zit van dat 50-tal maar een deel in het oosten der Verenigde Staten. Die morgen bracht ik er zonder moeite twee op naam, de black and white warbler³⁾ en de gele palm-warbler⁴⁾. De eerste

is een bont vogeltje met boomklevermanieren en algemeen. Later zag ik er natuurlijk nog meer. Ondanks de veelal scherpe tekening kon ik ze niet altijd herkennen. Een keer zag ik onmiskenbaar de fraaie en niet algemene golden winged⁵⁾. In geen moeras ontbrak de yellowthroat⁶⁾.

Yellowthroat warbler.

Maar even nog iets over een van de spechten: de yellow shafted flicker⁷⁾, een bijzonder bonte snaak, algemeen en weinig schuw. Net als onze groene komt hij veel op de grond en daar zag ik een keer van heel dichtbij een paartje dat helemaal verdiept was in de hofmakerij. Op een voet afstand tegenover elkaar maakten ze allerlei potsierlijke bewegingen met de kop. Een andere keer, op een parkeerplaats nog wel, aan de toeristenweg, klonk gehamer uit een boom en zagen we de spaanders uit een spechtengat komen. Even later kijkt de leuke spechtenkop (ook een yellow shafted) even uit het raam.

Helaas heb ik de grote pileated woodpecker⁸⁾ met zijn prachtige rode kuif niet mogen ontmoeten, laat staan natuurlijk de ivoorsnavel⁹⁾. Die is 'bijna uitgestorven', maar langs de golfkust schijnt toch hier en daar nog een paartje te zwerven en zo kon laatst in het maandblad van de Audubon Society nog een artikel verschijnen: 'the ivory-bill is flying still'. Audubon was een groot Amerikaans natuuronderzoeker en vogelschilder uit het begin van de 19e eeuw, die Amerika nog heeft gezien in zijn prille glorie.

Wat zuidelijker zag ik nog wel een keer de red headed woodpecker ¹⁰⁾, ook een mooie specht.

Van de vele vogels, die ik waarnam, ga ik niet alles noemen. Dat heeft hier weinig zin. Maar wel iets over de mezen. Koolmees en pimpel ontbreken, ook de staartmees. Een soort zwartkopmees komt als Chickadee in verschillende vormen voor. Het aardigst vond ik de algemene tufted titmouse ¹¹⁾, een kuifmees dus. Het is een vrij grote mees, overal in tuin en bos, met een aardige ietwat melancholiek melodieuze roep.

Merel, leeuwerik en nachtegaal ontbreken in Amerika eveneens. Het was meen ik de Duitse dichter Lenau, die teleurgesteld uit Amerika terugkwam, 'aus jenem Land wo es keine Nachtigallen gibt'. Al met al komt het mij voor, dat hij toch wat on dankbaar was.

De plaats van de merel wordt, dunkt mij, ingenomen door drie andere vogels, ook ongeveer van lijstergrootte: catbird ¹²⁾, brown thrasher ¹³⁾ en mockingbird ¹⁴⁾. De eerste zit maar met zijn malle naam. Nu ja, hij kan inderdaad soms mauwen als een kat, maar het is een innemende vogel: mooi zwart kapje, rode stuit, verder stemmig donker leigrijs en veel vaker dan aan mauwen maakt hij zich schuldig aan aardig zingen. De mockingbird is misschien de beste zanger van Amerika. Ik heb een

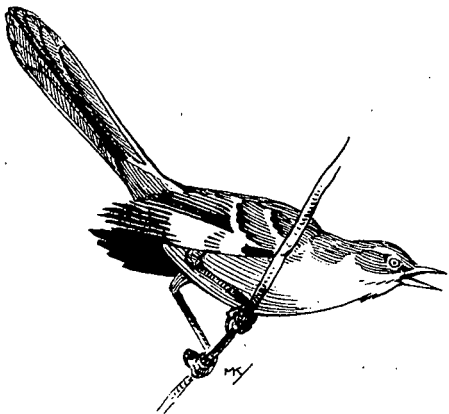
paartje toevallig ook flink tegen me horen schelden, toen ik begin juni te dicht bij het nest kwam, op het kwekerij-terrein dicht bij huis.

Zwaluwen zijn er gelukkig heel veel, allereerst onze boerenzwaluw ¹⁵⁾, die een wereldburger schijnt te zijn. Verder bijv. de purple martin ¹⁶⁾, die vooral aan de kust, waar veel muggen zijn, graag in een soort verzamelnestkasten wordt gehouden. Van zo'n flatgebouw worden dan soms een paar afdelingen door spreuwen bewoond. Zwaluwen zijn blijkbaar verdraagzaam.

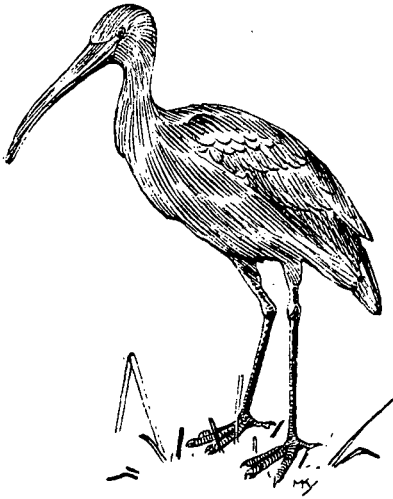
Wat de kraaien-familie betreft, ontbreekt de ekster en ook de kauw. Een soort zwarte kraai ¹⁷⁾ is overvloedig en haast nog meer vliegt er een andere zwartkroon, de grackle ¹⁸⁾. Hij heeft trouwens allerlei purperglanzen en is geen echte kraai. Zijn verwant, de redwing ¹⁹⁾ is ook zwart maar heeft fraairode vleugeltoppen met gele rand. Het is een mooie vogel, die je graag ziet.

New Jersey is in het zuiden een schier-eiland en dus een kustenland. Vooral de westkust, dus aan de Delaware Bay, is laag en moerassig. De kustvogels vormen dan ook een interessant hoofdstuk. Er waren 2 soorten zilverreigers, de common egret ²⁰⁾, die je soms in hele troepen zag en, wat kleiner, de snowy egret ²¹⁾, precies even wit als de andere, maar wat levendiger. Hij stapt voortdurend langs de waterkant, tilt daarbij zijn zwarte poten hoog op zodat telkens zijn lichtgele voeten te zien komen, wat een koddig effect geeft. Ik vond hem voor een vrij grote vogel opvallend weinig schuw.

Een buitenkansje was de glossy ibis ²²⁾. 'Uncommon, but extending its range' stond in mijn vogelbijbel; met dat uitbreiden was hij blijkbaar druk doende, want niet ver van de grote bruggen over de Delaware bij Wilmington was een hele troep op het veld bezig en in die hele streek zag je ze telkens vliegen, onmiskenbaar, met hun grote kromme snavel.

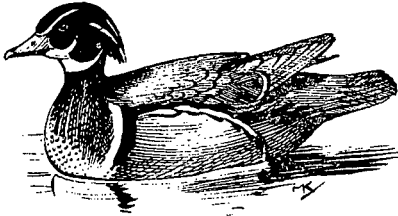

Mockingbird.

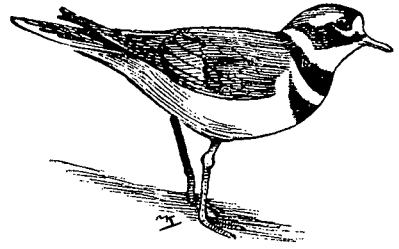
Glossy ibis.

Daar zag ik ook de woodduck ²³ van dichtbij, een harlekijnbonte eend, die in holle bomen aan de waterkant nestelt.

Woodduck.

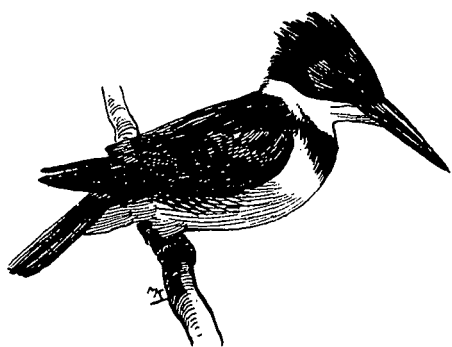
Maar de grootste verrassing was de Delaware-bay-kust, wat meer naar het zuiden toe. Op maar enkele plaatsen lopen wegen naar die kust. Daar komen dan meteen hele weekenddorpjes van houten huisjes, die soms op palen aan zee staan. Half mei was er buiten de weekends niemand en de smalle strandjes zagen soms zwart (en wit) van de vogels. Vanuit sommige van die huisjes zou je wel een vogelfilm hebben kunnen opnemen. Er waren veel lachmeeuwen ²⁴, net iets grotere kokmeeuwen, maar met donkerder vleugels. Zeer talrijk was verder de steenloper ²⁵, precies dezelfde als

Killdeer.

we in Nederland hebben. Die herkende je tenminste direct. Met andere soorten had ik vrij veel moeite, ofschoon ik ze vanuit de auto haast over hun rug kon aaien. Sommige vond ik hardnekkig niet helemaal in het boek passen, maar dat zal wel aan mij hebben gelegen. Niet direct aan zee zag ik de killdeer ²⁶, een pleviertje met dubbele zwarte ring, en de gevlekte strandloper (spotted sandpiper ²⁷) die hier niet komen. Merkwaardig was op die stranden de grote hoefijzerkrab (degenkrab ²⁸). Vanuit de verte zou je hem voor een flinke schildpad houden, zonder kop dan en met een soort dolkstaart. Maar als hij op zijn rug terechtkomt, wat al gauw gebeurt, zie je krabachtig pootgewriemel. Het beest is trouwens ook geen krab, maar zo uit het siluur weggelopen, een wonderlijke verschijning waaraan de tijd 450 miljoen jaar voorbij is gegaan. Veel baders zullen er wel bang voor zijn, maar ze doen geen kwaad.

Mijn 'Birds of N. America' had me maandenlang voorpret gegeven en natuurlijk had ik er op gevast bepaalde vogels te zien, zo bijv. de Amerikaanse ijsvogel en de kolibri van de oostelijke staten, beide als algemeen aangegeven. Het duurde tot de laatste week eer ik mijn ijsvogel ²⁹ zag. Maar dat lag wel aan mij, neem ik aan. Toen ik een paar keer rondroeide op het bosmeer vlak bij huis, zag ik er stevast meerdere en toen ik het geluid eenmaal kende, kon het niet meer missen. Het is niet zo'n juweel als onze ijsvogel, maar hij is groter en mag er alleszins wezen, die belted kingfisher. Maar de robijnkeel-koli-

Belted kingfisher.

bri³⁰⁾ heeft helaas verstek laten gaan. De landbouwvergiften en vooral de vergifspuiterij in de tuinen doen ook hem geen goed, hoorde ik wel. Toch is het natuurlijk een geliefde vogel die de mensen proberen te lokken door buiten flaconnetjes met gekleurde suikerstroop op te hangen.

Ja, ook in Amerika krijgen de vogels het steeds moeilijker. Roofvogels heb ik niet veel gezien. De visarend (osprey³¹⁾ had nog dertig jaar geleden zijn horsten bij tientallen langs de kusten. Door iemand op het goede spoor geleid, heb ik nog één paar kunnen zien, in een groep dode bomen ergens in een moeras. De vogels zaten er alle twee. Een mooi gezicht. Torenvalken³²⁾ waren niet zeldzaam, maar van al het roofvogel-moois in mijn boek zag ik verder hoogstens een enkele glimp, alleen gieren in aantal, allemaal kalkoengieren³³⁾. Van het rood aan de kop zie je meest niet veel en zo zijn het donkere vrij sombere figuren, die overigens met veel meesterschap hun kringen in de lucht beschrijven, spiedend naar buit, die ze ge-

Kalkoengier.

noeg vinden in bij tientallen doodgereden kleine dieren. Een enkele maal zag ik ze ook op de weg.

Nog iets over een paar kleuriger gestalten. In het bos aan de blue ridgeway zag ik mijn eerste scarlet tanager³⁴⁾, een lijster-grote vogel, vlammend rood met zwarte vleugels en staart, een sprookje tussen de groene bladeren. Hij is helemaal niet zeldzaam en bleek tenslotte ook om het huis te zwerven. In N. Carolina zagen we ook de summertanager³⁵⁾, haast egaal mat-rood; mevrouw in het geel met olijfgroen was er ook bij.

Langs de boswegen zat in de berm vaak de Amerikaanse goudvink³⁶⁾, een heel andere vogel dan onze goudvink. Bij het opvliegen vertoonden ze telkens goudglans. Wat de wielewalen betreft, heel dikwijls hoorde ik het bekende geluid en dan dacht ik: dat moet toch zijn van de baltimore-³⁷⁾ of van de orchard-oriole. In de bomen, inmiddels vol in blad, kon ik ze niet ontdekken, maar aan het bosmeer, toen ik op ijsvogeltocht was, zag ik de baltimore, ook al weer een prachtvogel, schitteren op een kale tak. Ook de indigo-gors³⁸⁾, een egaal-blauw vogeltje, mag er best wezen en is algemeen.

Baltimore-oriole.

Laat ik wat de vogels betreft dan maar eindigen met mijn kleine vriendje, de moeraswinterkoning (marshwren³⁹⁾. Ik kon niet ergens bij riet komen of hij kwam mij begroeten met zijn luide rasechte winterkoninglied, dat echter en dat vond ik zo grappig, helemaal karakiettimbre had. Dat schijnt vanzelf te komen als je in het riet leeft! Zijn wit en zwart dwarsgestreepte staartje legde hij bij het enthousiast zingen vrijwel tegen zijn rug aan.

Wat de zoogdieren betreft, zijn allereerst de beren befaamd. Ze schuimen de grote en kleine kampeerterreinen af in de nationale parken. We zagen er (buiten seizoentijd) toevallig geen, wel hier en daar prachtige herten. Stinkdieren (skunks) en opossums hebben we helaas alleen doodgereden langs de wegen gezien. De sierlijke grijze eekhoorn is overal talrijk en neemt in Centralpark (New York) en in Washington voer uit de hand. De kleurige kleine chipmunk (aardeekhoorn) is algemeen en niet schuw.

In een klein particulier natuurreservaat, niet ver van Bridgeton, zagen we twee bevers en toen we tegen de schemering wachtten op hun komst, verscheen er eerst nog een otter. Die trok voortdurend een bellenbaan achter zich aan bij het snel rondzwemmen en stak telkens maar heel kort zijn kop boven water. De bevers zwommen meer bedachtzaam naar de plaats waar wat lekkere stammetjes lagen. Toen niet helemaal zonder geluid een paraplu werd opgestoken, schrok er een en klonk de danger-call, een harde slag met de platte staart op het water. En weg waren ze.

Een aardige ontmoeting had ik met een wasbeertje (raccoon) en wel weer vlak bij huis. Aan de overkant van de weg daar stond een boom met korte dikke stam. Net op ooghoogte was een tweevuisten-groot gat. Ik keek daar eens in, zag wat harigs en even later keek mij het pientere snuit van een wasbeer regelrecht aan. Nog twee dagen vonden we de holte bezet, daarna was hij verlaten.

Niemand kan in New Jersey rondrijden of hij zal schildpadden zien. Soms een kleintje, op de weg overreden, maar als hij even stopt bij een van de vele meren en meertjes, zal het bijna altijd raak zijn dat hij bij de kant of op stobben en zo hele troepen van die dieren ziet, kleinere en grotere tot zo'n halve meter. Bij ons bosmeer verraste ik een kleintje op de kant. Die durfde ik wel beetpakken. Op een in het water aflopend vlondertje gezet, zat hij een poosje

doodstil. Toen liep hij met een verbluffend vaartje naar het water en zwom weg. Wat voor soort het was weet ik niet, er zijn er meer dan twintig in N. Amerika.

Slangen zag ik bij één gelegenheid, op en tussen een stapel oud hout aan de waterkant. Het was een donkere onschadelijke soort.

's Avonds hoorde je buitenshuis kikkers kwaken bij het meer. We gingen er een keer langs wandelen en dat werd toch wel echt een belevnis, want behalve de kikkers deden de padden hun best, ze zorgden voor een soort fluitbegeleiding. Het zou erg de moeite waard zijn geweest, dat koor eens met de bandrecorder op te nemen.

Vooraf tegen eind mei, begin juni werd het 's avonds ook opwindend vanwege de vuurvliegen. Overal zag je ze als dwaalsterren van de eerste grootte in de donkere grotten van het bos rondzweven. Ook glimwormpjes tussen het gras ontbraken niet.

Laat ik eindigen met toch nog iets over bomen en planten. Zoals bekend is Amerika een uitbundig bomenland, uitbundig vooral in de vele soorten. Ik heb niet getracht om 125 soorten in 7 weken te leren kennen. De tulpeboom (yellow poplar⁴⁰) wordt er een woudreus. Aan de kleinere exemplaren kun je de merkwaardige bloemen zien.

Tulpeboom.

Op onze 14-daagse tocht naar het Shenandoa- en het Great Smoky National Park in de eerste helft van mei waren we op het 800 km lange traject eigenlijk op voortdurende feestelijke bloesemtocht. Het is de mooie dogwood⁴¹⁾, alom aanwezig waar groot of klein bos is, die daarvoor zorgt. Op vele plaatsen is er dan ook nog de veel fijnere rose bloesem van de redbud⁴²⁾, die afwisselt met het wit van de dogwood.

In de bergen waren de bloemen fraai en veelsoortig, met voor de Europeanen veel volkomen nieuws. We hadden een flora, maar het boekje 'Wild flowers in colour' (Arthur Stupka) voor het gebied van de Zuid-Appalachen orienteerde ons haast altijd snel en zonder moeite brachten we een zestigtal van de meest spectaculaire op naam. Er waren ook verschillende mooie orchideeën, waaronder, heel niet zeldzaam,

Dwergiris.

klimplanten waren: een rode kamperfoelie⁴⁶⁾ die tot 10 meter hoog voor uitbundige boeketten zorgt, en de crossvine⁴⁷⁾, eveneens een hoge klimmer, met trompetvormige bloemen. Ook waren er wel verrassingen gewoon langs de weg, zo bijv. een tamelijk grote witte lelie, in mijn 'Wild flowers' niet vermeld.

Stemless ladyslipper.

de stemless ladyslipper⁴³⁾. Die laatste bleek trouwens later ook vlak bij huis aanwezig. De trillium, een prachtige bosplant, was er in drie soorten; verder de vuurrode fire-pink⁴⁴⁾, de dwerg-iris⁴⁵⁾ enz. Mooie

De Amerikaanse musea tenslotte zijn o.a. sterk in schitterende diorama's. Vooral het American Museum of national history in New York heeft er uitbundig veel.

De kleine stad Bridgeton (25000 inwoners) had een provinciale bibliotheek om jaloers op te worden. Ik leende er o.a. twee aardige boeken van Peterson: 'Wild America', waarin hij een Engelse vogelman James Fisher op een lange tocht rondleidt door heel de U.S.A. Ze beschrijven afwisselend hun avonturen en overpeinzingen. Erg interessant voor de bezoeker van Amerika. Het andere boek was 'Birds over America'. Ook heel aardig.

Ik ontmoette tot mijn spijt geen Amerikaanse vogelmensen. Wie ze wel opzoekt, en dat lijkt niet zo moeilijk, zal in korte tijd zeker nog meer kunnen zien.

1. Cyanocitta cristata	25. Arenaria interpres
2. Richmondia cardinalis	26. Charadrius vociferus
3. Mniotilta varia	27. Actitis macularia
4. Dendroica palmarum	28. Limulus polyphemus
5. Vermivora chrysoptera	29. Megascops alcyon
6. Geothlypis trichas	30. Archilochus colubris
7. Colaptes auratus	31. Pandion haliaetus
8. Dryocopus pileatus	32. Falco sparverius
9. Campephilus principalis	33. Cathartes aura
10. Melanerpes erythrocephalus	34. Piranga olivacea
11. Parus bicolor	35. Piranga rubra
12. Dumetella carolinensis	36. Spinus tristis
13. Toxostoma rufum	37. Icterus galbula
14. Mimus polyglottos	38. Passerina cyanea
15. Hirundo rustica	39. Telmatodytes palustris
16. Progne subis	40. Liriodendron tulipifera
17. Corvus brachyrhynchos	41. Cornus florida
18. Quiscalus quiscula	42. Cercis canadensis
19. Agelaius phoeniceus	43. Cypripedium acaule
20. Casmerodius albus	44. Silene virginica
21. Leucophox thula	45. Iris cristata
22. Plegadis falcinellus	46. Lonicera sempervirens
23. Aix sponsa	47. Bignonia capreolata
24. Larus atricilla	

Mevr. Bolman met Grijze eekhoorn, Botanical Gardens, New York, 1966.

*Tekeningen: M. J. Ch. Kolvoort.
Foto: D. L. Booy naar dia J. Bolman.*

Adres van de schrijver: